

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 306
van **ANN SOETE**
datum: 17 juli 2018

aan **SVEN GATZ**
VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

Artistieke vrijheid Polen - Ondersteuning

In 2015 kwam de radicaal-rechtse partij 'Recht en Rechtvaardigheid' in Polen aan de macht door het behalen van een absolute meerderheid in het parlement. Sindsdien voeren ze steeds meer van hun programmapunten uit en wordt steeds minder ruimte gelaten voor kritische stemmen, ook vanuit de culturele sector.

Kritische stemmen in de culturele sector worden ofwel vervangen ofwel worden hun subsidies ontnomen. Eén festivaldirecteur startte alvast een rechtszaak tegen de Poolse minister van Cultuur.

Dit jaar werd Needcompany, een podiumkunstencollectief uit Brussel, gevraagd om het Malta Festival mee te trekken. 70% van de subsidies werden geschrapt door de Poolse Regering en het nodige budget om de buitenlandse producties aan te trekken was niet meer voorhanden.

Dat Needcompany en andere internationale producties toch in Polen konden optreden is mede te danken aan Vlaams minister van Cultuur Sven Gatz die 50.000 euro bijlegde voor het noodlijdende Malta Festival.

1. Van wie kwam de vraag om financiële steun of was dit op eigen initiatief van de minister? Welke criteria werden in acht genomen om die steun toe te kennen?
2. Op welke manier is het de bevoegdheid van een Vlaams minister van Cultuur om een pleidooi te houden voor de artistieke vrijheid in Polen?
3. Hoe werd daar vanuit Polen op gereageerd? Heeft dit geleid tot een diplomatieke rel?
4. Ging die financiële steun rechtstreeks naar het Malta Festival of werd dit overgemaakt via het reeds door de Vlaamse Regering gesubsidieerde Needcompany?

ANTWOORD

op vraag nr. 306 van 17 juli 2018

van **ANN SOETE**

1. Het Malta Festival nam al in 2016 contact op met het departement CJM met de vraag of een ondersteuning van het festival in 2018 mogelijk was. Needcompany werd aangesteld als curator van het festival, dat doorging van 15 tot 24 juni 2018. Ik besliste om het festival te ondersteunen met 50.000 euro. Deze ondersteuning kadert in het internationale kunstenbeleid, meer bepaald in de ondersteuning voor buitenlandse presentatieplekken.

Doorslaggevende criteria waren onder meer:

- De programmatie van verschillende Vlaamse producties op het festival: Needcompany programmeerde verschillende Vlaamse producties. Gelet op de financieel moeilijke situatie van het festival, is de uiteindelijke programmatie wel minder ambitieus dan aanvankelijk voorzien was. Op het programma stonden verschillende installaties van Jan Lauwers, Lemm&Barkey, The Ohno Cooperation en voorstellingen van Needcompany, Lemm&Barkey, Lobke Leirens & Maxim Storms en Lisaboa Houbrechts & Kuiperskaai. Daarnaast was er ook een filmprogramma met Vlaamse films en een, zeer gesmaakte, 'performative reading' van Stefan Hertmans' 'Antigone in Molenbeek' door een Poolse actrice.
 - De aandacht voor Vlaams werk in het langetermijnbeleid van het festival: Malta festival heeft een uitgesproken interesse in de Vlaamse podiumkunsten. Dit had zijn hoogtepunt in de editie van 2010 waar Vlaanderen centraal stond, maar ook in andere edities werd vaak Vlaams werk getoond.
 - De omkaderende activiteiten: het festival besteedt veel aandacht aan de omkadering en organiseert in het festivalcentrum dagelijks interviews en gesprekken met kunstenaars en andere stemmen uit de culturele wereld. Kunstenpunt was medeorganisator van het sociaal-artistieke programma 'Generator Malta', een 5-daagse workshop voor 16 kunstenaars en organisaties die werken met migranten uit Vlaanderen, Polen en een aantal buurlanden van Polen. Hiervoor ontving Kunstenpunt een bescheiden ondersteuning van Buitenlandse Zaken.
2. Ik zie het niet als mijn bevoegdheid om me in Polen, of in enig ander land, te mengen in interne politieke aangelegenheden. De beslissing om Malta Festival te ondersteunen werd dan ook genomen vanuit een artistieke motivatie en hield ook rekening met de lange relatie die het Vlaamse kunstenveld heeft met het festival. Ik ben wel van mening dat artistieke vrijheid centraal moet staan in een kunstenbeleid. Het Vlaamse kunstenbeleid is ook zo georganiseerd dat dit bewaakt wordt. Het was voor mij ook geen argument om af te zien van een artistieke opportuniteit omwille van een beslissing van de Poolse minister om de subsidie van het festival te verminderen.
 3. Tijdens mijn bezoek aan het festival was er geen sprake van een diplomatieke rel. De Poolse minister van Cultuur, die het festival overigens nog steeds financieel ondersteunt, was niet aanwezig. Het festival krijgt daarnaast ook ondersteuning van de stad Poznan en het Woiwodschap Groot-Polen (zeg maar de provincie). Zowel de burgemeester van Poznan als de president van het Woiwodschap spraken hun expliciete ondersteuning voor het festival uit.

Bij het festival zelf werd met veel erkentelijkheid gereageerd op de ondersteuning. De directeur van het festival was heel duidelijk: zonder Vlaamse steun was het festival niet kunnen doorgaan. Naast de artistieke argumenten voor ondersteuning, geloof ik dat de ondersteuning van deze editie van het festival de banden tussen Vlaanderen en het festival versterkt heeft en ervoor kan zorgen dat onze kunstenaars ook in de toekomst zullen getoond worden in Poznan en Polen.

Tot op heden heeft ook het festival geen reactie van de Poolse overheid ontvangen.

4. De ondersteuning werd rechtstreeks aan het festival gegeven. Een voorschot van 80% werd reeds betaald. Het saldo zal vereffend worden na de afsluiting van het festival en controle van de nodige verantwoordingsstukken.